

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 26.6.2024
COM(2024) 264 final

2024/0150 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

**privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției-cadru a Consiliului
Europei privind inteligența artificială, drepturile omului, democrația și statul de drept**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Temeiurile și obiectivele propunerii

Inteligența artificială (IA) oferă oportunități deosebite, dar anumite aplicații și utilizări pot, de asemenea, să aducă prejudicii și să reprezinte riscuri pentru drepturile fundamentale ale persoanelor și pentru alte interese publice.

Prin Regulamentul (UE) 2024/[...] al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială („Regulamentul privind IA”), Uniunea a adoptat primul regulament cuprinzător privind IA, stabilind un standard la nivel mondial. Regulamentul privind IA a fost adoptat la 12 iunie 2024¹ și va intra în vigoare în termen de 20 de zile de la publicarea sa în *Jurnalul Oficial*. Regulamentul privind IA armonizează pe deplin normele privind introducerea pe piață, punerea în funcțiune și utilizarea sistemelor de IA în toate statele membre², cu scopul de a promova inovarea și adoptarea unei IA de încredere, protejând în același timp sănătatea, siguranța și drepturile fundamentale, inclusiv democrația, statul de drept și mediul.

Diverse organizații internaționale, inclusiv Consiliul Europei, și-au intensificat, de asemenea, eforturile de reglementare a IA, recunoscând caracterul transfrontalier al IA și necesitatea cooperării internaționale pentru a aborda provocările comune generate de aceste tehnologii.

Din luna iunie 2022, Comitetul pentru inteligența artificială (CAI)³ al Consiliului Europei a elaborat o convenție-cadru obligatorie din punct de vedere juridic („convenția”), pentru a aborda riscurile potențiale pe care IA le prezintă pentru drepturile omului, democrație și statul de drept. Uniunea a negociat convenția în temeiul articolului 216 alineatul (1) a patra alternativă din TFUE, potrivit căruia Uniunea poate negocia⁴ și încheia acorduri internaționale, în cazul în care încheierea unui acord „[...] poate influența normele comune ori poate modifica domeniul de aplicare a acestora”. Comisia Europeană a reprezentat Uniunea în cadrul negocierilor privind convenția, în conformitate cu articolul 218 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”) și pe baza unei decizii a Consiliului de autorizare a deschiderii negocierilor în numele Uniunii Europene⁵.

Uniunea participă activ la negocieri și a urmărit obiectivul de a asigura compatibilitatea convenției cu dreptul Uniunii, coerența cu Regulamentul privind IA, precum și calitatea și valoarea adăugată a convenției, ca prim tratat internațional privind IA. În acest context, sfera de aplicare internațională a convenției a reprezentat, de asemenea, un obiectiv al Uniunii.

După mai multe runde de negocieri, CAI a aprobat textul convenției în cadrul celei de a 10-a sesiuni plenare, care a avut loc în perioada 11-14 martie 2024. La 17 mai 2024, Comitetul de

¹ [Regulamentul \(UE\) 2024/... AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială și de modificare a Regulamentelor \(CE\) nr. 300/2008, \(UE\) nr. 167/2013, \(UE\) nr. 168/2013, \(UE\) 2018/858, \(UE\) 2018/1139 și \(UE\) 2019/2144 și a Directivelor 2014/90/UE, \(UE\) 2016/797 și \(UE\) 2020/1828 \(Regulamentul privind inteligența artificială\), JO 2024 L.....](#)

² Regulamentul privind IA, considerentele 1 și 8.

³ [Decizie privind activitatea CAI în cadrul celei de a 132-a sesiuni a Comitetului de Miniștri – monitorizare, CM/Inf\(2022\)20, DD\(2022\)245.](#)

⁴ Hotărârea Curții din 20 noiembrie 2018, cauzele conexate C-626/15 și C-659/16, Comisia/Consiliul (Antarctica - zone marine protejate), ECLI:EU:C:2018:925, punctul 112.

⁵ [Decizia \(UE\) 2022/2349 a Consiliului din 21 noiembrie 2022 privind autorizarea începerii negocierilor, în numele Uniunii Europene, în vederea unei convenții a Consiliului Europei privind inteligența artificială, drepturile omului, democrația și statul de drept, JO L 311, 2.12.2022, p. 138.](#)

Miniștrii al Consiliului Europei a adoptat convenția, a convenit să o deschidă spre semnare la Vilnius (Lituania) la 5 septembrie 2024, cu ocazia unei conferințe informale a miniștrilor justiției, și a invitat membrii Consiliului Europei, alte țări terțe care au participat la redactarea acesteia, precum și Uniunea să ia în considerare semnarea convenției cu această ocazie, reamintind totodată că acest act este, de asemenea, deschis pentru aderarea altor state care nu sunt membre⁶.

În acest context, scopul prezentei propuneri este de a lansa procesul de semnare de către Uniune a convenției cu intenția de a o ratifica ulterior, propunând Consiliului să adopte o decizie prin care autorizează Uniunea să semneze convenția în conformitate cu articolul 218 alineatul (5) din TFUE. Convenția este pe deplin compatibilă cu dreptul Uniunii, în general, și cu Regulamentul privind IA, în special, și va promova concepte-cheie preluate din abordarea Uniunii în ceea ce privește reglementarea IA la nivel mondial în rândul celorlalți membri ai Consiliului Europei și al principalilor parteneri internaționali care pot deveni părți la convenție.

Conținutul convenției

Obiectivul convenției este de a se asigura că activitățile din ciclul de viață al sistemelor de IA sunt pe deplin compatibile cu drepturile omului, cu democrația și cu statul de drept.

Părțile la convenție vor trebui să o pună în aplicare prin măsuri adecvate de ordin legislativ, administrativ sau de altă natură pentru ca dispozițiile acesteia să producă efecte, urmând o abordare treptată și diferențiată, în funcție de gravitatea și de probabilitatea efectelor negative. Convenția ar trebui să fie pusă în aplicare în Uniune exclusiv prin intermediul Regulamentului privind IA, care armonizează pe deplin normele privind introducerea pe piață, punerea în funcțiune și utilizarea sistemelor de IA, precum și acquis-ul relevant al Uniunii, după caz.

Domeniul de aplicare al convenției acoperă sistemele de IA care ar putea aduce atingere drepturilor omului, democrației și statului de drept, urmând o abordare diferențiată. Principiile și obligațiile prevăzute în convenție se vor aplica activităților din ciclul de viață al sistemelor de IA aplicate de autoritățile publice sau de actorii privați care acționează în numele acestora. În ceea ce privește sectorul privat, părțile sunt obligate să abordeze riscurile și impacturile care decurg din activitățile din ciclul de viață al sistemelor de IA desfășurate de actori privați într-un mod conform cu obiectul și scopul convenției, dar au posibilitatea de a alege dacă să aplice obligațiile prevăzute în convenție sau să ia alte măsuri adecvate. Părțile vor trebui să facă o declarație cu privire la alegerea lor în această privință, odată cu semnarea convenției sau aderarea la aceasta. La încheierea convenției, Uniunea ar trebui să emită o declarație conform căreia Uniunea, prin Regulamentul privind IA și acquis-ul relevant al Uniunii, va pune în aplicare principiile și obligațiile prevăzute în capitolele II-VI din convenție în ceea ce privește activitățile actorilor privați care introduc pe piață, pun în funcțiune și utilizează sisteme de IA în Uniune.

Activitățile IA legate de securitatea națională sunt excluse din domeniul de aplicare al convenției, cu condiția ca acestea să fie desfășurate, în orice caz, într-un mod compatibil cu dreptul internațional aplicabil în domeniul drepturilor omului și cu respectarea instituțiilor și proceselor democratice. Convenția exclude, de asemenea, activitățile de cercetare și dezvoltare privind sistemele de IA indisponibile încă pentru utilizare, cu excepția cazului în care testarea sau activitățile similare au potențialul de a aduce atingere drepturilor omului, democrației și statului de drept. În conformitate cu Statutul Consiliului Europei, aspectele legate de apărarea națională nu intră în domeniul de aplicare al convenției.

⁶ Cm/Del/Dec (2024) 133/4.

Convenția prevede, de asemenea, un set de obligații generale și principii fundamentale, inclusiv protecția demnității umane și a autonomiei individuale, precum și promovarea egalității și a nediscriminării. În plus, aceasta prevede respectarea vieții private și a protecția datelor cu caracter personal, precum și transparența și supravegherea, pentru a asigura responsabilitatea și tragerea la răspundere. Un principiu este consacrat, de asemenea, inovării și experimentării în condiții de siguranță, în medii controlate.

Un capitol dedicat căilor de atac prevede, de asemenea, un set de măsuri care să asigure disponibilitatea unor căi de atac accesibile și eficace pentru încălcările drepturilor omului care rezultă din activitățile din ciclul de viață al sistemelor de IA. Acesta include, de asemenea, garanții procedurale și măsuri de salvagardare eficace pentru persoanele ale căror drepturi au fost afectate în mod semnificativ de utilizarea sistemelor de IA. În plus, persoanelor ar trebui să li se notifice faptul că interacționează cu un sistem de IA și nu cu o ființă umană.

Convenția include, de asemenea, un capitol privind măsurile de evaluare și atenuare a riscurilor și a efectelor negative care trebuie efectuate în mod iterativ, astfel încât să se identifice impactul real și potențial asupra drepturilor omului, a democrației și a statului de drept și să se ia măsuri adecvate de prevenire și atenuare.

În plus, convenția prevede că părțile ar trebui să evalueze necesitatea unor interdicții sau a unor moratorii privind anumite aplicații ale sistemelor de IA considerate incompatibile cu respectarea drepturilor omului, cu funcționarea democrației sau cu statul de drept.

Convenția prevede un mecanism de monitorizare în cadrul unei Conferințe a părților, formată din reprezentanți ai părților care se vor consulta periodic pentru a facilita utilizarea și punerea în aplicare eficace a convenției. Aceasta prevede, totodată, un mecanism de cooperare internațională atât la nivelul părților la convenție, cât și în relațiile cu țările terțe și cu părțile interesate relevante, pentru a atinge scopul convenției.

În plus, fiecare parte ar trebui să instituie sau să desemneze la nivel național unul sau mai multe mecanisme eficace de supraveghere a respectării obligațiilor prevăzute în convenție, astfel cum au fost puse în aplicare de către părți.

• **Coerența cu dispozițiile de politică deja existente în domeniul de politică vizat**

Convenția stabilește principii și obligații generale pentru protecția drepturilor omului, a democrației și a statului de drept, care sunt pe deplin coerente cu obiectivele Regulamentului privind IA, cerințele detaliate pentru sistemele de IA și obligațiile impuse furnizorilor și operatorilor de astfel de sisteme, precum și aliniate la acestea.

În convenție, definiția sistemului de IA este pe deplin aliniată la definiția din Regulamentul privind IA, întrucât ambele se bazează pe definiția unor astfel de sisteme în Principiile privind IA ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică⁷, asigurând astfel o înțelegere comună cu privire la tehnologiile digitale care constituie IA.

Atât convenția, cât și Regulamentul privind IA urmează, de asemenea, o abordare bazată pe riscuri a reglementării sistemelor de IA și includ dispoziții specifice pentru evaluările riscurilor și ale impactului și pentru măsurile de atenuare a riscurilor. Regulamentul privind IA include, în special, o serie de interdicții relevante și de cazuri de utilizare cu grad ridicat de

⁷ Definiția „sistemului de IA” a OCDE a fost actualizată la 8 noiembrie 2023 [C(2023)151 și C/M(2023)14, punctul 218] pentru a se asigura că aceasta continuă să fie exact din punct de vedere tehnic și reflectă evoluțiile tehnologice, inclusiv în ceea ce privește IA generativă.

risc pentru sistemele de IA în toate sectoarele publice și private, inclusiv în domeniul democrației și al justiției. Astfel, normele și procedurile detaliate ale Regulamentului privind IA referitoare la dezvoltarea, introducerea pe piață și implementarea sistemelor de IA în aceste domenii vor asigura respectarea drepturilor fundamentale, a democrației și a statului de drept pe parcursul întregului ciclu de viață al IA.

Convenția include principii și obligații care fac deja obiectul Regulamentului privind IA, cum ar fi măsuri de protecție a drepturilor omului, siguranța și fiabilitatea, responsabilitatea și tragerea la răspundere, guvernanta și protecția datelor, transparența și supravegherea, egalitatea și nediscriminarea, competențele digitale și alfabetizarea digitală.

Transparența este un alt element comun al ambelor instrumente juridice, incluzând măsuri privind identificarea conținutului generat de IA și notificarea persoanelor care interacționează cu sistemele de IA. Ambele instrumente juridice includ, de asemenea, dispoziții relevante privind evaluările riscurilor și ale impactului, precum și gestionarea riscurilor, păstrarea evidențelor, divulgarea (către organisme și autoritățile autorizate și, după caz, către persoanele afectate), trasabilitatea și explicabilitatea, inovarea și experimentarea în condiții de siguranță în medii controlate, precum și un set de măsuri care să permită căi de atac eficace, inclusiv dreptul de a solicita și de a obține informații și de a depune plângeri la o autoritate competentă și garanții procedurale.

Sistemul de supraveghere prevăzut în convenție este, de asemenea, pe deplin coerent cu sistemul cuprinzător de guvernanta și asigurare a respectării legii din Regulamentul privind IA, care constă în asigurarea respectării normelor la nivelul Uniunii și la nivel național, cu proceduri pentru punerea în aplicare coerentă a normelor Uniunii în toate statele membre. În special, convenția prevede unul sau mai multe mecanisme de supraveghere eficace la nivel național care trebuie să își exercite atribuțiile în mod independent și imparțial și să dispună de competențele, expertiza și resursele necesare pentru a îndeplini în mod eficace sarcinile de supraveghere a respectării obligațiilor prevăzute în convenție, astfel cum au fost puse în aplicare de către părți.

În timp ce Regulamentul privind IA se va aplica sistemelor de IA introduse pe piață, puse în funcțiune sau utilizate în Uniune, convenția are o acoperire geografică mai amplă, cuprinzând membri ai Consiliului Europei și state terțe din întreaga lume care pot deveni părți la convenție. Prin urmare, convenția reprezintă o oportunitate unică de a promova IA de încredere în afara Uniunii prin intermediul unui prim tratat internațional obligatoriu din punct de vedere juridic, bazat pe o abordare solidă a reglementării IA bazată pe drepturile omului.

Atât convenția, cât și Regulamentul privind IA sunt componente integrante ale unei abordări normative a IA, cu angajamente coerente și care se consolidează reciproc la mai multe niveluri internaționale și partajând obiectivul comun de a asigura o IA de încredere.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Totodată, convenția împărtășește obiective comune cu alte politici și acte legislative ale Uniunii care vizează punerea în aplicare a drepturilor fundamentale consacrate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii⁸.

⁸

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, JO C 326, 26.10.2012, p. 391.

În special, principiul egalității și nediscriminării consacrat în convenție este pe deplin coerent cu legislația Uniunii în materie de nediscriminare și va promova integrarea aspectelor legate de egalitate în proiectarea, dezvoltarea și utilizarea sistemelor de IA și punerea în aplicare eficace a interzicerii discriminării, astfel cum se prevede în dreptul internațional și intern aplicabil al părților.

Convenția este, de asemenea, în concordanță cu acquis-ul Uniunii în materie de protecție a datelor, inclusiv cu Regulamentul general privind protecția datelor⁹ în ceea ce privește drepturile fundamentale privind protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, cu garanții și măsuri de salvagardare eficace care trebuie instituite pentru persoane, în conformitate cu obligațiile juridice interne și internaționale aplicabile ale părților.

Măsurile prevăzute în convenție concepute să protejeze procesele democratice ale părților în contextul activităților din ciclul de viață al sistemului de IA sunt pe deplin coerente cu obiectivele și normele detaliate din Regulamentul privind serviciile digitale¹⁰, care reglementează furnizarea de servicii intermediare în Uniune, cu scopul de a asigura un mediu online sigur, previzibil și de încredere, în care sunt respectate drepturile fundamentale, inclusiv dreptul la libertatea de exprimare și dreptul de a primi și de a transmite informații. Acestea sunt, de asemenea, în concordanță cu Regulamentul privind transparența și vizarea unui public-țintă în publicitatea politică¹¹, cu Codul de bune practici privind dezinformarea¹² și cu politicile Uniunii în domeniul democrației și al alegerilor libere, corecte și reziliente¹³, inclusiv cu Planul de acțiune pentru democrația europeană din 2020¹⁴, cu pachetul privind alegerile și integritatea¹⁵ și, mai recent, cu pachetul de măsuri privind apărarea democrației din 2023¹⁶.

Propunerea este coerentă cu strategia digitală generală a Uniunii în ceea ce privește contribuția sa la promovarea tehnologiei în serviciul cetățenilor, unul dintre cei trei piloni principali ai orientării politice și ai obiectivelor anunțate în comunicarea intitulată „Conturarea viitorului digital al Europei”¹⁷. Scopul acestei comunicări este a garanta dezvoltarea IA în moduri care respectă drepturile omului și câștigă încrederea cetățenilor, creând o Europă pregătită pentru era digitală și transformând următorii zece ani în deceniul digital¹⁸.

⁹ Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), JO L 119, 4.5.2016, p. 1.

¹⁰ Regulamentul (UE) 2022/2065 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piață unică pentru serviciile digitale și de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale), JO L 277, 27.10.2022, p. 1.

¹¹ Regulamentul (UE) 2024/900 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind transparența și vizarea unui public-țintă în publicitatea politică, PE/90/2023/REV/1, JO L, 2024/900, 20.3.2024.

¹² <https://disinfocode.eu/introduction-to-the-code/>.

¹³ [Protejarea democrației – Comisia Europeană \(europa.eu\)](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy_ro).

¹⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy_ro.

¹⁵ https://commission.europa.eu/publications/reinforcing-democracy-and-integrity-elections-all-documents_en.

¹⁶ Comunicarea Comisiei privind apărarea democrației, COM/2023/630 final.

¹⁷ Comunicarea Comisiei, „Conturarea viitorului digital al Europei”, COM/2020/67 final.

¹⁸ Comunicarea Comisiei intitulată „Busola pentru dimensiunea digitală 2030: modelul european pentru deceniul digital”, COM/2021/118 final.

În plus, Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital¹⁹ conține mai multe drepturi și principii digitale care sunt aliniate la obiectivele și principiile convenției, ambele instrumente promovând o abordare solidă a tehnologiei bazată pe drepturile omului.

Convenția este, de asemenea, în concordanță cu Strategia UE privind drepturile copilului²⁰ și cu Strategia europeană pentru un internet mai bun pentru copii (BIK +)²¹, care urmăresc să asigure protecția, respectarea și responsabilizarea copiilor în mediul online, pentru a face față provocărilor legate de noile lumi virtuale și de IA.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temeiul juridic

Propunerea de decizie de autorizare a semnării convenției în numele Uniunii se transmite Consiliului în temeiul articolului 218 alineatul (5) din TFUE.

Temeiul juridic material al unei decizii adoptate în baza articolului 218 alineatul (5) din TFUE depinde în primul rând de obiectivul și de conținutul acordului. În conformitate cu jurisprudența, dacă o examinare a unei măsuri a Uniunii arată că respectiva măsură urmărește două finalități sau are două componente și dacă una dintre aceste finalități sau componente poate fi identificată ca fiind principală ori preponderentă, iar cealaltă nu este decât accesorie, măsura trebuie să aibă un temei juridic unic, și anume temeiul impus de finalitatea sau de componenta principală ori preponderentă.

În ceea ce privește temeiul juridic material, domeniul de aplicare material al convenției coincide cu cel al Regulamentului privind IA²², inclusiv în ceea ce privește excluderea din domeniul de aplicare a activităților de cercetare și dezvoltare și a celor din sfera securității naționale și a apărării. Principiile și obligațiile prevăzute în convenție coincid cu cerințele mai detaliate pentru sistemele de IA și cu obligațiile specifice ale furnizorilor și operatorilor unor astfel de sisteme în temeiul Regulamentului privind IA și al altor acte legislative relevante ale Uniunii. În cazul în care Consiliul adoptă decizia propusă, iar Uniunea semnează convenția, Regulamentul privind IA va constitui legislația primară a Uniunii de punere în aplicare a convenției în ordinea juridică a Uniunii cu norme pe deplin armonizate privind introducerea pe piață, punerea în funcțiune și utilizarea sistemelor de IA în Uniune, care sunt direct aplicabile în statele membre, cu excepția cazului în care Regulamentul privind IA prevede în mod specific altfel²³.

Având în vedere că domeniul de aplicare și obiectivele convenției sunt aliniate la cele ale Regulamentului privind IA și sunt pe deplin coerente cu acestea și că domeniile de aplicare personal și material ale celor două instrumente coincid, temeiul juridic material pentru încheierea convenției este articolul 114 din TFUE, acesta fiind totodată temeiul juridic primar al Regulamentului privind IA.

Natura acordurilor internaționale („relevante numai pentru UE” sau „mixte”) depinde de compatibilitatea obiectului specific cu competențele Uniunii.

¹⁹ [Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital](#), COM(2022) 28 final.

²⁰ Comunicare a Comisiei referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului, COM(2021) 142 final.

²¹ Comunicarea Comisiei intitulată „Un deceniu digital pentru copii și tineri: noua strategie europeană „Un internet mai bun pentru copii” (BIK+) (COM/2022/212 final)

²² Adoptat de Consiliu la 21 mai 2024 și preconizat a fi publicat în Jurnalul Oficial în iulie 2024.

²³ A se vedea articolul 1 și considerentul 1 din Regulamentul privind IA.

Conform articolului 3 alineatul (2) din TFUE, competența Uniunii este exclusivă „în ceea ce privește încheierea unui acord internațional [...] în măsura în care aceasta ar putea aduce atingere normelor comune sau ar putea modifica domeniul de aplicare a acestora.” Un acord internațional ar putea aduce atingere normelor comune sau ar putea modifica domeniul de aplicare al acestora atunci când domeniul de aplicare al acordului este reglementat în mare măsură de dreptul Uniunii²⁴.

Domeniul de aplicare personal al convenției este pe deplin aliniat la Regulamentul privind IA prin faptul că ambele instrumente juridice acoperă, în principiu, atât actorii publici, cât și actorii privați (cu aplicarea opțională a principiilor și a obligațiilor convenției în cazul actorilor privați, alții decât cei care acționează în numele autorităților publice), în timp ce domeniul de aplicare material al ambelor instrumente juridice exclude din normele aplicabile activitățile IA care au legătură cu securitatea națională, apărarea și cercetarea.

Având în vedere că domeniile de aplicare personal și material ale convenției coincid cu cele ale Regulamentului privind IA, încheierea convenției poate afecta normele comune ale Uniunii sau poate modifica domeniul de aplicare al acestora în sensul articolului 3 alineatul (2) din TFUE. În consecință, ar trebui să se considere că Uniunea se bucură de competență externă exclusivă în ceea ce privește încheierea convenției, iar convenția ar trebui semnată în numele Uniunii ca acord „relevant numai pentru UE”, sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară.

- **Proportionalitate**

Convenția nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor de politică, dezvoltând o abordare coerentă a reglementării IA la nivel internațional.

Convenția stabilește un cadru juridic la nivel înalt pentru IA, care asigură flexibilitate, permițând părților să conceapă în mod concret cadrele de punere în aplicare. Abordarea bazată pe riscuri asigură, de asemenea, proporționalitatea normelor și permite diferențierea măsurilor de punere în aplicare într-un mod proporțional cu riscurile, în mod similar cu Regulamentul privind IA.

- **Alegerea instrumentului**

Instrumentul ales este o propunere de decizie a Consiliului în temeiul articolului 218 alineatul (5) din TFUE.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările *ex post*/verificările adecvării legislației existente**

Nu se aplică.

²⁴

De exemplu, cauza C-114/12, Comisia/Consiliul (Drepturile conexe ale organismelor de radiodifuziune), ECLI:EU:C:2014:2151, punctele 68-69; Avizul 1/13 Aderarea unor state terțe la Convenția de la Haga, EU:C:2014:2303, punctele 71-74; cauza C-66/13, Green Network, EU:C:2014:2399, punctele 27-33; Avizul 3/15 Tratatul de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate, ECLI:EU:C:2017:114, punctele 105-108.

- **Consultările cu părțile interesate**

Comisia Europeană nu a efectuat o consultare specifică a părților interesate cu privire la această propunere.

Elaborarea convenției reprezintă un efort de colaborare al Comitetului pentru inteligența artificială al Consiliului Europei, care a implicat toate cele 46 de state membre ale Consiliului Europei, precum și statele cu statut de observator, inclusiv Canada, Japonia, Mexic, Sfântul Scaun, Statele Unite ale Americii și Uniunea Europeană. În plus, au participat și alte state care nu sunt membre ale Consiliului Europei, inclusiv Australia, Argentina, Costa Rica, Israel, Peru și Uruguay.

În conformitate cu angajamentul Consiliului Europei de a colabora cu diverse părți interesate, elaborarea convenției a implicat, de asemenea, contribuții din partea a 68 de reprezentanți internaționali ai societății civile, ai mediului academic, ai industriei și ai altor organizații internaționale, asigurând o abordare cuprinzătoare și favorabilă incluziunii. Elaborarea convenției a implicat, de asemenea, colaborarea cu diverse alte organizații internaționale, inclusiv Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO). În plus, organismele și comitetele relevante din cadrul Consiliului Europei au contribuit la acest proces. Participarea Uniunii a fost condusă de Comisia Europeană. Reprezentanți ai Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și ai Autorității Europene pentru Protecția Datelor au fost, de asemenea, prezenți în calitate de observatori.

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

Pozițiile de negociere ale Uniunii cu privire la convenție au fost pregătite în consultare cu un comitet special desemnat de Consiliu (Grupul de lucru pentru telecomunicații și societatea informațională al Consiliului).

- **Studiul de impact**

Nu se aplică.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Nu se aplică.

- **Drepturile fundamentale**

Convenția urmărește să abordeze riscurile potențiale și prejudiciile aduse drepturilor omului prin asigurarea faptului că activitățile din ciclul de viață al sistemelor de IA se aliniază la principiile respectării drepturilor omului, democrației și statului de drept, recunoscând totodată potențialul IA de a proteja și facilita exercitarea acestor drepturi în mediul digital și de a îmbunătăți bunăstarea societală și de mediu, precum și progresul tehnologic.

Principiile și obligațiile concrete prevăzute în convenție au ca scop să protejeze și să respecte drepturile omului, consacrate în mai multe instrumente internaționale și regionale²⁵, astfel

²⁵ Cum ar fi Declarația universală a drepturilor omului din 1948, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 1950 (ETS nr. 5), Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 1966, Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale din 1966, Carta socială europeană din 1961 (ETS nr. 35), precum și protocoalele la acestea, și Carta socială europeană din 1996 (revizuită) (ETS nr. 163), Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la

cum sunt aplicabile părților, inclusiv în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii și în instrumentele internaționale privind drepturile omului încheiate de Uniune.

Prin urmare, convenția stabilește un standard minim comun pentru protecția drepturilor omului în contextul IA, garantând în același timp protecțiile existente ale drepturilor omului și permițând părților să ofere o protecție mai largă, cu garanții mai stricte.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Convenția prevede contribuții financiare din partea statelor care nu sunt membre pentru activitățile Conferinței părților. În timp ce toți membrii Consiliului Europei vor contribui prin bugetul obișnuit al Consiliului Europei în conformitate cu Statutul Consiliului Europei, părțile care nu sunt membre vor participa cu contribuții extrabugetare. Contribuția unei părți care nu este membră a Consiliului Europei este stabilită de comun acord de către Comitetul de Miniștri și de către partea respectivă.

Convenția nu aduce atingere actelor cu putere de lege și normelor administrative interne ale părților care reglementează competențele și procedurile bugetare pentru creditele bugetare. Aceasta permite, de asemenea, statelor care nu sunt membre ale Consiliului Europei să facă contribuții în limitele bugetare aprobate stabilite de ramura lor legislativă, fără a aduce atingere acordurilor anterioare.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

Conferința părților, compusă din reprezentanți ai părților, va monitoriza îndeplinirea eficace a obiectivelor convenției și punerea în aplicare a dispozițiilor acesteia de către părți.

Fiecare parte va trebui să prezinte Conferinței părților, în primii doi ani de la aderare și, ulterior, la intervale regulate, un raport care să detalieze măsurile luate pentru punerea în aplicare a convenției.

Părțile sunt încurajate, de asemenea, să coopereze în vederea îndeplinirii obiectivelor convenției. Această cooperare internațională poate include schimbul de informații relevante privind IA și potențialul acesteia de a avea un impact negativ sau pozitiv asupra drepturilor omului, democrației și statului de drept.

Pentru a asigura o monitorizare și o punere în aplicare eficace, fiecare parte va trebui să desemneze unul sau mai multe mecanisme de supraveghere eficace la nivel național.

drepturile copilului din 1989 și Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap din 2006.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției-cadru a Consiliului Europei privind inteligența artificială, drepturile omului, democrația și statul de drept

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 114 coroborat cu articolul 218 alineatul (5),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2022, Consiliul a autorizat Comisia Europeană să înceapă negocieri în numele Uniunii în vederea unei convenții a Consiliului Europei privind inteligența artificială, drepturile omului, democrația și statul de drept („convenția”). Comisia Europeană a negociat convenția în numele Uniunii. La 17 mai 2024, negocierile s-au încheiat cu succes prin parafarea convenției și adoptarea acesteia de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei ⁽²⁶⁾.
- (2) Convenția stabilește principiile și obligațiile generale pe care părțile la convenție ar trebui să le respecte pentru a asigura protecția drepturilor omului, a democrației și a statului de drept în ceea ce privește activitățile din ciclul de viață al sistemelor de inteligență artificială (IA).
- (3) La 12 iunie 2024, Uniunea a adoptat Regulamentul (UE) 2024/... („Regulamentul privind inteligența artificială”) ²⁷, în principal în temeiul articolului 114 din TFUE; acesta prevede norme pe deplin armonizate, care reglementează introducerea pe piață, punerea în funcțiune și utilizarea sistemelor de IA în Uniune și care sunt direct aplicabile în toate statele membre, cu excepția cazului în care Regulamentul privind inteligența artificială prevede în mod explicit altfel. Convenția urmează să fie pusă în aplicare în Uniune exclusiv prin intermediul Regulamentului privind inteligența artificială și al acquis-ului relevant al Uniunii, după caz.
- (4) Având în vedere că domeniile de aplicare personal și material ale convenției coincid cu cele ale Regulamentului privind inteligența artificială și ale acquis-ului relevant Uniunii, încheierea convenției poate afecta normele comune ale Uniunii sau poate modifica domeniul de aplicare al acestora în sensul articolului 3 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. În consecință, Uniunea se bucură de competență externă exclusivă în ceea ce privește semnarea convenției și, prin urmare,

²⁶ DECIZIA (UE) 2022/2349 A CONSILIULUI din 21 noiembrie 2022 privind autorizarea începerii negocierilor, în numele Uniunii Europene, în vederea unei convenții a Consiliului Europei privind inteligența artificială, drepturile omului, democrația și statul de drept, JO L 311, 2.12.2022, p. 138.

²⁷ Regulamentul (UE) 2024/... al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 300/2008, (UE) nr. 167/2013, (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 și (UE) 2019/2144 și a Directivelor 2014/90/UE, (UE) 2016/797 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind inteligența artificială), JO 2024 L.....

numai Uniunea ar trebui să devină parte la convenție, sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară.

- (5) În conformitate cu tratatele, este de competența Comisiei Europene să asigure semnarea convenției, sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se aprobă, în numele Uniunii, semnarea Convenției-cadru a Consiliului Europei privind inteligența artificială, drepturile omului, democrația și statul de drept („convenția”), sub rezerva încheierii convenției menționate.

Textul convenției care urmează să fie semnată este anexat la prezenta decizie.

Articolul 2

Prezenta decizie intră în vigoare la .

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*